

Potilaiden kieltä.

G. V. TH. BORRIES: **Patientsprog.** Sproglige Mærkværdigheder fra Lægernes og Apotekernes Verden. Toinen painos. G. E. C. Gads Forlag. Kööpenhamina 1947. 156 s.

Tanskalainen yllilääkäri Theodor Borries on kerännyt tanskan kielestä hyvin suuren määrän kansanomaisia nimityksiä, jotka tarkoittavat erilaisia sairauksia ja niiden oireita sekä lääkkeitä. Kirja on hyödyllinen lääkäreille, apteekkareille ja sairaanhoitajille, joiden on ymmärrettävä potilaitaan ja asiakkaitaan, mutta se tarjoaa mielenkiintoista ainesta myös kielen, kansantietouden ja kulttuurihistorian tutkimukselle. Kun tämä osittain hyvin huvittava materiaali on esitetty asiallisesti ryhmitettynä, kaskujenkin muodossa, on teos nähtävästi päässyt suuren yleisönkin suosioon, koska siitä on ilmestynyt jo toinen painos. Tunnetun tanskalaisen kielentutkijan Aage Hansenin tarkastuksen vaikutusta lienee, että kirja ei tunnu tieteelliseltä kannalta liian amatöörimäiseltä. Siinä on mm. käsitelty erikseen kansanetymologioita (esim. *Kadetvaccination—Calmette-Vaccination, Isaks—Ischias, Kamelthe—Kamillete, Inflation—Inhalation, Krystalklosetter—Krystallosetter*), metateeseja (*Isikas—Ischias, Pislavand—Lapisvand, deficenere—desinficere*), kontaminaatioita (*Baciller: Bakterier + Baciller, Monumentant sindsyg: monumental + momentan*), väärinkuulemia ja -lukemia (*Golgatas Tandpasta—Colgates Tandpasta*), eufemismeja (*Sædet—Bagdelen, sorte Husarer—Lopper*). Joidenkin lääkkeiden nimistä voi olla kymmenkunta väännöstä. Usein on kysymys aivan tilapäisestä muodostumasta; tätä seikkaa tekijä ei aina ilmoita. Lisää ainesta olisi varmaan saanut sotilasslangista, johon teoksessa on kiinnitetty vain vähän huomiota.

Suomen kielestä olisi saatavissa runsaasti vastaavaa ainesta. Siihen ei meillä liene tähän asti juuri kiinnitetty huomiota muuta kuin apteekkien käsikaupassa.

E. A. S.